

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات

بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره بالینی»

ویژه دوره های کارآموزی / کارورزی

اطلاعات درس:

عنوان دوره کارآموزی / کارورزی: دوره کارآموزی پزشکی

نام بیمارستان / مرکز بالینی: بیمارستان حضرت رسول

نام بخش / گروه: روانپزشکی

مسئول آموزش: دکتر سوده تاجیک اسمعیلی

طول دوره: یک ماه

نکته: ضروری است هر یک از بخش های بالینی دوره پزشکی عمومی طرح دوره مربوط به برنامه آموزشی مصوب را با توجه به توانمندی های حاصل از گذراندن دوره کارآموزی / کارورزی در طرح دوره بیان نماید.

اطلاعات مدرسین دوره:

اعضاء هیات علمی مدرس در دوره: تمامی اعضای هیات علمی بخش روانپزشکی ، و همچنین دستیاران فلوشیپ در آموزش دانشجویان نقش دارند.

اطلاعات تماس مسئول آموزش دوره: ۰۲۱۶۴۳۵۲۳۷۶

محل کار: بیمارستان حضرت رسول

نشانی پست الکترونیک: soode.t.s@gmail.com

توصیف کلی درس

روانپزشکی شاخه ای از علم پزشکی است که به تشخیص و درمان انواع بیماری های روانپزشکی می پردازد. رشته روانپزشکی امروزه قسمت مهمی از علم طب را به خود اختصاص داده است. امروزه با توجه به افزایش چشمگیر بیماریهای روانپزشکی هم گام با صنعتی شدن سبک زندگی ، نیاز به ارائه خدمات مناسب پیشگیرانه، تشخیصی و درمانی در این رشته تخصصی بیشتر شده است. از این رو تربیت دانش آموختگان رشته پزشکی عمومی باید به گونه ای باشد که با مراقبت های پیشگیرانه و تشخیص درست بتوانند تاثیری مثبت بر کیفیت زندگی و سلامت روان جامعه ایرانی داشته باشند.

کارورز در این بخش با توجه به علایم و شکایات شایع روانپزشکی باید بتواند شرح حال مناسب بگیرد، معاینات فیزیکی لازم را انجام دهد، تشخیص افتراقی های مهم را مطرح نماید و نحوه مدیریت مشکلات بیمار را پیشنهاد نماید. باید بتواند بیماری های شایع را شناسایی کند و بر اساس شواهد علمی در مورد اقدامات پیشگیری، درمان و همراه با آموزش به بیمار و خانواده در حد مورد انتظار از پزشک عمومی استدلال و پیشنهاد نماید و در مدیریت مشکل بیمار بر اساس استانداردهای بخش زیر نظر سطوح بالاتر مشارکت نماید.

پیامدهای یادگیری مورد انتظار (Expected Learning Outcomes):

اهم فعالیت های یاددهی-یادگیری متناظر با پیامدهای یادگیری (Must Know and Must Do):

- ۱ - شرح حال روانپزشکی را فرا گیرد .
- ۲ - معاینه وضعیت روانی بیماران روانپزشکی را بداند .
- ۳ - انواع علایم روانپزشکی را بشناسد و دسته بندی کند .
- ۴ - طبقه بندی تشخیصی انواع بیماریها را بداند .
- ۵ - کرایتریای تشخیصی انواع اختلالات روانپزشکی شایع را بداند .
- ۶ - انواع اختلالات خلقی را فراگیرد .
- ۷ - انواع اختلالات سایکوتیک را فراگیرد .

- ۸ - انواع اختلالات اضطرابی را فراگیرد .
- ۹ - طبقه بندی داروهای روانپزشکی و عوارض شایع و مهم آنها را بداند .
- ۱۰ - داروهای رایج و موجود در ایران و دوزهای شایع آنها را برای اختلالات مختلف بداند.
- ۱۱ - کلیات اختلالات مصرف مواد و علایم ترک و مسمومیت آنها را بداند.
- ۱۲ - اورژانس های روانپزشکی را بشناسد و مدیریت آنها را بداند.
- ۱۳ - انواع اختلالات شناختی را فراگیرد .
- ۱۴ - نحوه ارتباط با بیمار روانپزشکی و اصول مصاحبه را بیاموزد.
- ۱۵ - نحوه آموزش بیمار و خانواده را بداند.

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

- ۱- مهارت های بالینی
- ۲- مهارت های برقراری ارتباط
- ۳- مراقبت بیمار (تشخیص، درمان، بازتوانی)
- ۴- ارتقای سلامت روان و پیشگیری در نظام سلامت و نقش پزشک در آن
- ۵- پیشرفت فردی و فراگیری مستمر
- ۶- تعهد حرفه ای، اخلاق و حقوق پزشکی
- ۷- مهارت های تصمیم گیری، استدلال و حل مسأله

اهداف اختصاصی / زیرمجموعه‌های هر توانمندی (Core Competency):

اهداف دانشی بخش روانپزشکی

رویکرد به خودکشی
رویکرد بالینی به پرخاشگری و انواع اورژانس های روانپزشکی
رویکرد به اختلالات خلقی
رویکرد به اختلالات سایکوتیک
رویکرد به اختلالات اضطرابی
رویکرد به توانایی تجویز صحیح داروها (نسخه نویسی)
رویکرد به عوارض دارویی شایع
رویکرد به اختلالات شناختی و مصرف مواد

اهداف مهارتی بخش روانپزشکی

اخذ شرح حال کامل روانپزشکی
انجام معاینات وضعیت روانی
شناسایی علائم و نشانه های روانپزشکی
تعیین تشخیص افتراقی و رویکرد تشخیصی و درمانی به آن ها

روش های یاددهی - یادگیری از نظر رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

☐ کلاس وارونه

☐ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

☐ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

☒ یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

☐ سایر موارد نام ببرید:.....

رویکرد حضوری

- ☒ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و...)
- ☐ ایفای نقش
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- ☒ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریو
- ☒ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- ☐ سایر موارد نام ببرید:.....جلسات CPC.....برگزار می شود.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می‌رود.
لطفا نام ببرید

وظایف و مسوولیت‌های کارورزان در دوره‌های بالینی

۱. شرکت در همایش‌های آموزشی بخش شامل گزارش صبحگاهی، جلسه معرفی بیمار، ژورنال کلاب
۲. حضور فعال در راند بخش با اساتید و دستیاران
۳. حضور فعال در درمانگاه، اورژانس، مشاوره سایر بخشها، و ویزیت بیماران در بخش با اساتید و دستیاران
۴. شرکت در کلاس‌های تئوری، که طی دوره یک ماهه، در کلاس درس بخش روانپزشکی برگزار میگردد.

روش ارزیابی کارورزان:

■ ذکر نوع ارزیابی:

- ارزیابی تکوینی (سازنده): در طول دوره انجام می‌شود
- ارزیابی تراکمی (پایانی): در انتهای دوره انجام می‌شود

■ روش ارزیابی کارورز

- الف: حضور فعال و منظم در گزارش صبحگاهی، بخش، درمانگاه، کلاس‌های تئوری
- ب: امتحان کتبی تشریحی پایان دوره

ج : اخذ شرح حال از بیماران بستری و ارائه در پایان دوره

▪ سهم ارزشیابی هر نوع / روش در نمره نهایی کارورز

۱۰ نمره	حضور فعال و منظم در بخش و ثبت شرح حال بیماران بخش (ارزشیابی تکوینی)
هر غیبت ۰,۵ نمره منفی	غیبت غیر موجه
۱۰ نمره	امتحان کتبی پایان دوره (به شکل آسکی کتبی)

منابع:

منابع شامل کتاب های درسی، کلاسهای تئوری در بخش و در دانشکده می باشد.

کتاب:

الف) درسنامه روانپزشکی بالینی، آقای دکتر میرفرهاد قلعه بندی

ب) Kaplan & Sadock's pocket Handbook of Clinical psychiatry

برنامه زمان بندی هفتگی دوره کارورزی:

جدول زیر به دقت و طبق برنامه کلی دوره یا تفکیک هر یک از مدرسین می تواند تکمیل گردد. (در صورت نیاز تعداد ردیف ها و ستون ها افزایش یابد).

روزهای هفته	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه شنبه	چهارشنبه
فعالیت های یادگیری	گزارش صبحگاهی (۸,۱۵ - ۹,۵) راند بالینی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) آموزش درمانگاهی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) مشاوره سایر بخشها	معرفی بیمار (۸,۱۵ - ۹,۵) راند بالینی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) آموزش درمانگاهی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) مشاوره سایر بخشها	حضور در بخش از ۸ الی ۱ کلاس تئوری (۸ الی ۱)	برنامه اختصاصی هر روتین (۸,۱۵ - ۹,۵) راند بالینی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) آموزش درمانگاهی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) مشاوره سایر بخشها	ژورنال کلاب (۸,۱۵ - ۹,۵) راند بالینی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) آموزش درمانگاهی (۲ هفته) (۹,۵-۱۲) مشاوره سایر بخشها
تکالیف و وظایف کارورز	حضور به موقع در جلسه صبحگاهی حضور فعال در راند بالینی (۲ هفته) حضور فعال در درمانگاه (۲ هفته) حضور در کلاس تئوری حضور در ویزیت اورژانس و مشاوره ها	حضور به موقع در جلسه صبحگاهی حضور فعال در راند بالینی (۲ هفته) حضور فعال در درمانگاه (۲ هفته) حضور در کلاس تئوری حضور در ویزیت اورژانس و مشاوره ها	حضور به موقع در جلسه صبحگاهی حضور فعال در راند بالینی (۲ هفته) حضور فعال در درمانگاه (۲ هفته) حضور در کلاس تئوری حضور در ویزیت اورژانس و مشاوره ها	حضور به موقع در جلسه صبحگاهی حضور فعال در راند بالینی (۲ هفته) حضور فعال در درمانگاه (۲ هفته) حضور در کلاس تئوری حضور در ویزیت اورژانس و مشاوره ها	حضور به موقع در جلسه صبحگاهی حضور فعال در راند بالینی (۲ هفته) حضور فعال در درمانگاه (۲ هفته) حضور در کلاس تئوری حضور در ویزیت اورژانس و مشاوره ها
مسئول آموزش فعالیت	اساتید بخش روانپزشکی	اساتید بخش روانپزشکی	اساتید بخش روانپزشکی	اساتید بخش روانپزشکی	اساتید بخش روانپزشکی
زمان انجام فعالیت (تاریخ و ساعت)	از ساعت ۸ الی ۱	از ساعت ۸ الی ۱	از ساعت ۸ الی ۱	از ساعت ۸ الی ۱	از ساعت ۸ الی ۱
امکانات آموزشی مورد نیاز	کامپیوتر	کامپیوتر	کامپیوتر	کامپیوتر	کامپیوتر
محل انجام فعالیت	بخش روانپزشکی درمانگاه روانپزشکی کلاس درس بخش	بخش روانپزشکی درمانگاه روانپزشکی کلاس درس بخش	بخش روانپزشکی درمانگاه روانپزشکی کلاس درس بخش	بخش روانپزشکی درمانگاه روانپزشکی کلاس درس بخش	بخش روانپزشکی درمانگاه روانپزشکی کلاس درس بخش

نکته: فعالیت های یادگیری مانند راند بالینی، آموزش درمانگاهی، گزارش صبحگاهی، ارائه مورد بیماری (CPC) و سایر موارد می باشند.

نکات کاربردی طرح دوره های بالینی ویژه کارآموزی/کارورزی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند که می خواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکتری تخصصی در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را در استفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیت های یاددهی - یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی - یادگیری متمرکز بر روش های فعال و تعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروه های کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند^۱، گراند راند^۲ و ژورنال کلاب^۳، رایه کنفرانس های آموزشی^۴ و سایر موارد

روش های ارزیابی کارآموزان/ کارورزان

ارزیابی کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع روش های ارزیابی صورت می پذیرد:

- ارزیابی دانش نظری با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

- **ارزیابی عملکردی^۱** در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی (OSCE)^۲ به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

- **ارزیابی در محیط کار^۳** شامل فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی انجام می دهند. نظیر انجام پروسیجرهای مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰ درجه^۴
- بررسی پورت فولیو^۵ و لاگ بوک^۶
- استفاده از Global rating form، DOPS، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

-
- 1-Performance Based Assessment
 2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
 3. Work place Based Assessment
 4. Multi Source Feedback (MSF)
 5. Portfolio
 6. Logbook

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

برنامه ریزی آموزشی دانشگاه عربستان ایران